

TARBIJAVAIIDLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number 19-1/24-02091
Otsuse kuupäev 25.06.2024
Komisjoni koosseis Kai Amos

Tarbija
Kaupleja Levikom Eesti OÜ (12678473)

Tarbija nõue Kohustuse puudumise tuvastamine

Resolutsioon:

1. Tarbija avaldus rahuldada. Tuvastada, et Levikom Eesti OÜ-l ei tekkinud pärast 5.juunit 2022 tarbija suhtes lepingu täitmise nõuet, sh õigust nõuda tasu seadmete rendi eest.

Komisjoni otsus täidetakse 30 päeva jooksul, arvates selle Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti veebilehel avaldamise päevale järgnevast päevast.

Kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu või seda ei järgi, on neil õigus pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse. Kaupleja peab 30 päeva jooksul arvates otsuse ameti veebilehel avaldamise päevale järgnevast päevast teatama kirjalikult Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile otsuse täitmisest või samas asjas maakohtusse pöördumisest, lisades ära kirja maakohtule esitatud hagiavaldusest.

Asjaolud:

Tarbija sõlmis kauplejaga 10.04.2019 televisiooni ja elektroonilise sideteenuse osutamiseks kliendilepingu nr 302323 ja tootelepingu nr 302323. Tootelepingu kohaselt anti tarbijale kasutusse seadmed Hap mini (RB931-2nD) (sn:7CBD08A6FB5F) ja MAG322 (sn:022018N069468). Kaupleja teatas 01.06.2023 kõigile klientidele, sh tarbijale, et seoses tegevuse ümberkujundamisega loeb ta liitumislepingu alates 05.06.2022 lõppenuks, tarbijale hakkab alates 06.06.2022 sujuvalt, ilma tehnilise katkestuseta teenust osutama Rednet OÜ. Kaupleja ei teatanud tarbijale, et soovib seadmeid tagasi. Tarbija sõlmis Rednet OÜ-ga 01.06.2022 lepingu. Kaupleja teatas tarbijale, et kaupleja andmetel kasutab tarbija kaupleja kliendiseadmete renditeenust, tarbijal on kaupleja ees tekkinud seadmete rendi osas võlgnevus, Tarbija pöördus korduvalt kaupleja poole ja vaidles kaupleja nõudele vastu, kuna kauplejal puudub alus esitada tarbijale rendinõuet.

Tarbija palub tuvastada, et tal puudub kaupleja ees pärast 05.06.2022 kohustus tasuda seadmete renti.

Kaupleja seisukoht:

Kaupleja vaidles tarbija nõudele vastu ja palus jätta see rahuldamata. Kaupleja selgitustel lõpetas ta 05.06.2022 üksnes tarbijaga sõlmitud sideteenuse lepingu, tarbijaga sõlmitud seadmete rendileping jäi kehtima. Kaupleja tugineb vastuväites tarbijaga sõlmitud lepingutele, millise kohaselt laienesid lepingule kaupleja tüüptingimused. Tarbija ei olnud seadmeid välja ostnud ega tagastanud ning kasutas neid edasi (seejuures rendi eest tasu maksmata), tarbija ei saanud eeldada, et seadmed on tema omad ning, et ta ei pea neid kauplejale tagastama või, et ta ei pea seadmete rendi eest maksma.

Komisjoni põhjendus:

Komisjon, tutvunud asja materjaliga, leidis, et tarbija nõue kuulub rahuldamisele.

Tarbijakaitseseaduse (TKS) § 40 lg 3 kohaselt lahendab komisjon tarbija ja kaupleja vahelisest lepingust tulenevaid vaidlusi. Komisjon tuvastas, et vaidlus tuleneb poolte vahel sõlmitud tootelepingust. Võlaõigusseaduse (VÕS) § 8 lg 2 järgi on leping lepingupooltele täitmiseks kohustuslik. VÕS § 76 lg 1 kohaselt tuleb kohustus täita vastavalt lepingule või seadusele. Kohustuse rikkumise korral võib kohaldada VÕS § 101 sätestatud õiguskaitsevahendid, mille lg 1 p 1 järgi on võlausaldajal muu hulgas õigus nõuda võlgnikult kohustuse täitmist. Kohustuse täitmise nõude eeldusi täpsustab VÕS § 108.

Pooled vaidlevad selle üle, et kas tarbijal on pärast 05.06.2022 teenuse osutamise lõpetamist st kaupleja ees kohustus tasuda lepingu alusel rendile antud seadmete eest.

Tarbijaga sõlmitud lepingule kohaldatakse elektroonilise side seadust (ESS). ESS 91 lg 3 järgi kohaldatakse eriseadusega reguleerimata küsimustes sellele lepingule võlaõigusseaduse sätteid.

ESS §-s 100 reguleerib sideteenuse lepingu ülesütlemise aluseid, § 100 lg 2 kohaselt on sideettevõtjal õigus leping ilma eelneva etteteatamiseta üles öelda vaid juhul, kui sideteenuse osutamist on piiratud ESS § 98 lg 1 punktide 1–3 ja 5 alusel ning piiramise alus ei ole ära langenud ühe kuu jooksul piirangu rakendamise aluse tekkimise päevast arvates. Nendeks alusteks on juhud, kui tarbija on lepingut rikkunud ja kui kaupleja on andnud rikkumise kõrvaldamiseks tähtaja ja kui tarbija ei ole rikkumist kõrvaldanud.

ESS § 99 reguleerib sideettevõtja poolt ühepoolset sideteenuse lepingu tingimuste muutmise õigust, lg 1 järgi on see sideettevõtjale lubatud, kui muutmise vajadus tuleneb õigusaktide muutmisest või kui pärast sideteenuse lepingu sõlmimist muutuvad lepingu sõlmimise aluseks olnud asjaolud ja sellega kaasneb sideettevõtjal lepingu täitmise kulude oluline suurenemine; lg 2.1 kohaselt ei või sideettevõtja muuta tähtajalise kohustusega sideteenuse lepingu tasu ja sideteenuse põhiomadusi ühepoolset tarbija kahjuks sidusustähtaja jooksul, välja arvatud juhul, kui muudatus on tingitud õigusakti muutmisest või valitsusasutuse otsusest; lg 3 kohaselt tuleb lepingu muutmise kavatsusest teavitada vähemalt üks kuu ette teatega, mis on pealkirjastatud „Lepingu muutmine” ning teates tuleb märkida muudetavad tingimused, lõppkasutaja õigus muudatustega mittenõustumise korral leping lisakuludeta üles öelda ühe kuu jooksul pärast vastava teate saamist ning tingimuste muutmise põhjus ja õiguslik alus.

Tarbija väitel lõpetas kaupleja 01.06.2022 teatega ühepoolset alates 05.06.2022 lepingu, sellega lõppes ka seadmete rent. Tarbijal ei olnud alates teenuse lõpetamisest enam rendi tasumise

kohustust. Kaupleja väitel muutis ta 01.06.2022 teatega oma lepingulisi kohustusi nii, et lõpetas vaid sideteenuse osutamise, kuid seadmete rentimine jäi jõusse. Poolte väited on vastuolus ESS § 99 ja § 100 sätetega.

Kaupleja tugines oma vastuväites kaupleja tüüptingimustele, milliste kohaselt lasus tarbijal kohustus tasuta seadmete eest renti, selline viide on toodud tarbijaga sõlmitud lepingutes.

Komisjon kontrollis, kas kauplejal tekkis tema tüüptingimuste alusel tarbija vastu nõue. VÕS § 37 järgi on tüüptingimused lepingu osaks siis, kui tüüptingimuste kasutaja neile kui lepinguosale enne lepingu sõlmimist või lepingu sõlmimise ajal selgelt viitas ja teisel poolel oli võimalus nende sisust teada saada. Tüüptingimuste muutumist lepingu osaks peab tõendama tüüptingimuste kasutaja. Asjas olevate tõendite kohaselt kaupleja ei viidanud tarbijale enne lepingu sõlmimist ega sõlmimise ajal oma tüüptingimustele: kaupleja sõlmis tarbijaga kliendi- ja tootelepingu 14.09.2018, kuid teenuse aktiveeris juba 10.09.2018. Pooled olid teenuse aktiveerimise ajaks lepingueelsed läbirääkimised pidanud ning lepinguline suhe oli alanud. Kaupleja ei ole tõendanud, et ta tegi tarbijale 10.09.2018 teatavaks lepingule laienevatest tüüptingimustest. Kaupleja tüüptingimused ei muutunud lepingu osaks ja kaupleja ei saa seadmete eest rendi nõudmisel neile tugineda.

Komisjon kontrollis, kas kauplejal võis tekkida muude lepingutingimuste alusel õigus nõuda tarbijalt pärast teenuse osutamise lõpetamist seadmete eest renti.

Komisjon on sama kaupleja vastu esitatud sarnaste vaidluse asjaolude osas kujundanud korduvalt oma seisukoha. Komisjon tugineb antud vaidluse asjaolude hindamisel komisjoni ja kohtupraktikale.

Harju Maakohus leidis 05.04.2024 tsiviilasjas nr 2-24-1833 tehtud jõustunud kohtuotsuses, et kaupleja ei saanud 01.06.2022 teatega lõpetada tarbijaga lepingut, kuna see oli vastuolus ESS § 100 sätestatud lepingu ülesütlemise alustega, tarbija ei olnud lepingut rikkunud ja vastav teade saadeti kõikidele klientidele, mitte üksnes tarbijale, st tegemist oli masskirjaga. Ka ei saanud see teade olla lepingu ühepoolseks muutmise teade, kauplejal puudus selleks ESS § 99 lg 1 kohaselt alus. Kohus tuvastas, et pärast lepingu üleandmist, lõppes ka kauplejal õigus nõuda lepingu täitmist, kuna kaupleja ei osutanud alates 05.06.2022 enam teenust ja kuna kaupleja teate kohaselt andis ta lepingust tulenevad kohustused ja õigused üle teisele isikule. Sellise sisuga teate saamisel oleks iga samas olukorras heas usus tegutsev mõistlik isik aru saanud, et tema jaoks muutub vaid teenuse pakkuja ja lepingust tekkinud kohustused tuleb edaspidi täita uuele võlausaldajale. Kohus leidis, et pärast lepingu üleandmist, lõppes ka kaupleja õigus nõuda lepingu täitmist. Kohus märkis, et kaupleja ei ole toiminud oma õiguste teostamisel heas usus. Kaupleja käitus vastuoluliselt, kui saatis 01.06.2022 klientidele teate, millest võis jääda mulje, et lepingust tekkinud kohustused ja õigused antakse teisele isikule üle ega esitanud enam ka ühtegi arvet, s.t ei pannud oma nõudeid maksma mõistliku aja jooksul. Kaupleja on käitunud vastuolus hea usu põhimõttega. Kohus jättis sellel põhjusel kaupleja hagi tarbijalt renditasu sissenõudmise kohta rahuldamata.

Kaupleja ei ole kogumis tõendanud, et tal oli tarbijaga sõlmitud lepingu alusel ka pärast 05.06.2022 õigus nõuda tarbijalt kasutusse antud seadmete eest renti. Komisjon tuvastas, et tarbijal ei tekkinud teenuse osutamise lõpetamise järgselt kaupleja ees kohustust maksta seadmete renti. Tarbija nõue on põhjendatud ja kuulub rahuldamisele.

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Kai Amos

/allkirjastatud digitaalselt/